

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

V. De defectibus forma.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

menti reue-
n.

rationis San-
ctus; quia

icitè, valde
naturam vi-
uam diutur-
idere. Ideo
gelatum at-
et factum.

am: adeoque
ur, sed non

stantiam ve-
n fatis deco-
perfectio, &

dignitatem,
a esset extra
nobrem si in

primitiæ in-
centur, eam
monet Saa-

usque ad di-
on est valida
vinum, nec

ino siue al-
& sit vinum

ia lintea, quæ
maculas inde
possunt, albo

ino Hispani-
is certus esse

co venditur,
orientia enim

olici & melle
mus, pro vi-
endi.

ote in Altari
amenti. sed

itali peccato
am ita fecisse
is aqua simul
cum

sum Sanguine exierit. Quod Sacramentum hac mix-
tione recolitur; & cum in Apocalypsi B. Ioannis, aquæ
dicantur populi, etiam ipsius populi fidelis cum ca-
pite Christo, vniò repræsentatur. Sed aduertendum
quod parum aquæ admiscendum quia si maior pars
aquæ quàm vini admisceatur, aqua convertit in se vi-
num, & sic non erit consecratio. Si æqualis pars sit a-
quæ & vini, idem erit periculum, vel ita aqua vinum
extenuabit, vt speciem amittat: apponenda ergo aqua
in minima quantitate, præsertim in his partibus vbi
vina sunt debiliora, & plus est periculi corruptionis
vini, quod maximè vitandum est: aqua autem in qua-
cunque parua quantitate adhibeatur, sufficit ad sacras
significationes, quarum gratia admisceatur.

TITVLVS V.

De defectibus forma.

1. **D**efectus ex parte formæ possunt contingere, si aliquid desit ex ijs quæ ad integritatem verborum in ipsa consecratione requiruntur. Verba autem consecrationis, quæ sunt forma huius Sacramenti, sunt hæc: *Hoc est enim Corpus meum. Et, Hic est enim calix Sanguinis mei, novi & æterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.*

Si quis autem aliquid diminueret, vel immutaret de forma consecrationis Corporis & Sanguinis, & in ipsa verborum immutatione verba idem non significarent, non conficeret Sacramentum. Si verò aliquid adderet quod significationem non mutaret, conficeret quidem, sed gravissimè peccaret.

2. Si celebrans non recorderetur se dixisse ea quæ in consecratione communiter dicuntur, non debet propterea turbari. Si tamen certò ei constet, se omisisse aliquid eorum quæ sunt de necessitate

cessitate Sacramenti, id est, formam consecrationis, seu partem, resumat ipsam formam, & cetera prosequatur per ordinem. Si verò valde probabiliter dubitat, se aliquid essentialia omisisset iterum formam, saltem sub tacita conditione. Si autem non sunt de necessitate Sacramenti, non resumat, sed procedat ulterius.

ANNOTATIONES.

Viggers 3. part. quast. 74. art. 1. 2. & 3.

§. 1. Defectu formæ Sacramentum est nullum, primo si literæ aliqua mutantur variantes sensum, quod facile fit in initialibus, uti si quis diceret in nomine matris, milij &c. Secundo si magna fiat interruptio verborum, ita ut moraliter non videantur coherere. Tertio si quis diceret hic (Aduerbialiter) et corpus meum, si verò poneretur masculinum pro neutro valeret, etsi non esset secundum grammaticam. Quarto si quis diceret hoc corpus est meum, aut hic Sanguis est meus, vel ecce corpus meum, ecce Sanguis meus, siue hoc sit vel hoc sit corpus meum, ratio omnium est quia non manet idem sensus, atque fit mutatio substantialis.

§. 2. Forma valet, etsi non liceat, Primò si omittat vocem non essentialiam uti enim quia particula enim non est de essentia formæ sed tantum de præcepto: ideoque si eam quis omittat peccaret mortaliter. Secundo si Formæ quid adderetur. Tertio si formam tantum transponeretur, veluti hoc meum est corpus. Quarto si verba quis corrumpere, atque ex præcipitania vel balbutiè diceret hoc est corpus meum. Quinto si interruptio fiat parua.

S. Thomæ 3. part. 9. 78. art. 5. Layman. lib. 5. tract. 4. c. 3. assert. 3. Viggers 4. 78. art. 1.

§. 3. In Sacrificio Missæ, formæ debent proferri in sacerdote ut induente ac sustinente personam dicitur illa, non quidem in persona sua propria, sed quatenus ibi induit & sustinet personam Christi, non secus ac si Christus ibi loqueretur per os Sacerdotis. Ideoque omnia verba Canonis, incipiendo, à verbis *Qui pridie &c.* usque ad *Vnde memores &c.* dicuntur à Sacerdote historicè, seu recitatiuè, sola autem verba, quæ utriusque formæ essentialia sunt, videlicet, *Hoc est corpus meum*; *Hic est Calix Sanguinis mei*, dicuntur non tantum materialiter & recitatiuè; sed etiam formaliter, significatiuè & assertatiuè.

§. 4. In forma Sanguinis omnia verba sunt de integritate & necessitate præcepti, sed ad assentiam Sacramenti sufficiunt hæc sola verba. *Hoc est Calix Sanguinis mei* sed non licet alia eiusdem formæ quæ sunt in usu Ecclesiæ omittere sine graui sacrilegio, tum quia Ecclesiæ vult illa adhiberi, tum quia oportet tutissima ratione consecrare, adhibendo scilicet etiam reliqua verba eodem modo, intentionemque habendo eo modo, & per ea verba consecrandi quibus Christus instituit, & Ecclesiæ intendit, tum etiam quia *D. Thomas 3. p. quæst. 78. art. 4.* alijque multi volunt omnia verba notata in Missali esse, de essentia forma.

§. 5. Quando dubium oritur, & non tantum inanis scrupulus (is enim reiici debet) an forma fuerit legitima, vel an legitime & integre prolata tunc etiam si speculatiue probabile sit formam esse legitimam, in praxi tamen iteranda erit sub conditione, quia tutius eligendum.

§. 6. Peccat qui verba formæ corrupte, inarticulare, aut indeuote pronuntiat.

§. 7. Omnia verba supra in Rubricis posita, & in Missali præscripta debent exprimi necessario necessitate præcepti, nec potest vllum sine peccato prætermitti.

§. 8. Si contingat defectus essentialis in forma, vel in materia, vel in vtraque, nempe cum mutatione sensus verborum consecrationis, iteranda est consecratio, vt perficiatur Sacrificium: & si contingat id cognosci post sumptionem corporis, vel speciei non rite consecratæ, iteranda est item talis consecratio apposita materiæ quæ non fuit consecrata, iuxta Rubric. sup. tit. 4. num. 5 & tit. 3. num. 6. quia eadem est ratio in præ materia, & materiæ sine forma. Imò etiam, si id contingat fieri ex malitia ministri mutantis formam, vel non habentis intentionem, nihilominus debet post sumptionem supplere defectum, pœnitendo de priori culpa quam commisit, & reuerenter supplendo. Quod si defectus accidat in vtrâque specie, & iam vtramque sumpsit, non est quod suppleat; quia Sacrificium nullum est: præceptum de faciendo vero Sacrificio, & eo casu nullum est, neque de supplendo quod non est inceptum, neque ex parte, & obligat tunc aliud præceptum de non sacrificando fracto ieiunio.

Layman 13.
3. tract.
cap. 3. assert.
2.

Sa. verbo
Missu.

Sa. verbo
Missu.

Viggers 3.
part. 9. 78.
art. 1.

Suarez. 3.
diss. 85. sect.

Gavantus
part. 3. tit. 5.